

Kurs 5: "Peace-through-Health" i voldelig konflikt Kapittel 1: Genèvekonvensjonene og medisinsk assistanse

Øvelse 1: Fjerde Genèvekonvensjon (om beskyttelse av sivile i krigstid)

Artikkel 3. *I tilfelle av væpnet konflikt uten internasjonal karakter som oppstår på en av de høye kontraherende parters eget territorium, skal hver av partene i konflikten være forpliktet til å anvende i alle fall følgende bestemmelser:*

1. Personer som ikke direkte tar del i fiendtlighetene, derunder også medlemmer av de væpnede styrker som har nedlagt våpnene, og personer som er blitt satt utenfor kampen på grunn av sykdom, eller fordi de er blitt såret eller tatt til fange eller av hvilken som helst annen grunn, skal under alle forhold bli behandlet human og uten noen forskjell av ugunstig art på grunn av rase, farge, religion eller tro, kjønn, fødsel, formuesforhold, eller noe liknende forhold.

Derfor er det og skal det til enhver tid og hvor som helst være forbudt å foreta følgende overfor nevnte personer:

- a) vold mot liv og legeme, især mord i alle former, lemlestelse, mishandling, tortur og pinsler
- b) å ta gisler
- c) krenkelse av den menneskelige verdighet, især ydmykende og vanærende behandling
- d) domfellelser og henrettelser foretatt uten forutgående dom avsagt av en regulært opprettet domstol med de judicielle garantier som de siviliserte folk anser som unnværlige.

2. De sårede og syke skal bli samlet inn og ytt pleie.

(Merk: nøyaktig den samme artikkelen finnes i alle de fire Genèvekonvensjonene. Artikkelen fastsetter et sett av minimumsstandarder som skal følges ved konflikt i ett land, mens standardene som er satt for internasjonale væpnede konflikter er mye mer omfattende og detaljerte enn disse.)

Spørsmål

- A. Kan du komme på et tilfelle der det ikke er lett å avgjøre hvem 'personer som ikke direkte tar del i fiendtlighetene' faktisk er?
- B. Hvorfor tror du Genèvekonvensjonene fastsatte disse reglene for syke og sårede i konfliktsituasjoner? Diskuter.
- C. Prøv å komme på situasjoner der helsepersonell kan ha begått, eller hjulpet til med å begå, handlinger som er forbudt ifølge denne artikkelen.

Kurs 5: "Peace-through-Health" i voldelig konflikt

Øvelse 2: Første Genèvekonvensjon (om forbedring av sårede og sykes kår i de væpnede styrker i felten)

Artikkel 12. Medlemmer av de væpnede styrker og andre personer nevnt i neste artikkel, som blir såret eller syk, skal respekteres og beskyttes under alle forhold. De skal bli behandlet og pleiet humanitært av den part i konflikten som har dem i sin varetekt uten noen forskjell av ugunstig art på grunn av kjønn, rase, nasjonalitet, religion, politisk oppfatning eller noe annet liknende forhold. Derfor er det strengt forbudt å øve noen vold mot deres liv eller legeme som for eksempel å drepe dem eller utslette dem, la dem gjennomgå tortur, drive biologiske eksperimenter med dem, med overlegg la dem være uten legetilsyn eller pleie, eller utsette dem for smitte eller infeksjonsfare.

Bare tvingende medisinske grunner skal kunne berettige at noen blir behandlet utenfor tur.

Spørsmål

Kan du komme på situasjoner der militærleger kunne bli fristet til å bryte bestemmelsene i denne artikkelen – eller bli presset til å gjøre det? Diskuter.

Øvelse 3: Tilleggsprotokoll til Genèvekonvensjonene av 12-08-1949 hva angår beskyttelse av ofre for ikke-internasjonale væpnede konflikter (Protokoll II)

(Merk: Protokoll I og II ble kunngjort i 1977 og inneholder en videreutvikling av internasjonal humanitær rett som bygger på de opprinnelige konvensjonene fra 1949. Ikke alle land har signert disse tilleggsprotokollene. Protokoll I tar for seg internasjonale væpnede konflikter, og artikkelen under finnes i denne også, da som artikkel 10).

Artikkel 7. Beskyttelse og omsorg:

1. Alle sårede, syke og skipbrudne, uansett om de har tatt del i den væpnede konflikt eller ikke, skal respekteres og beskyttes.
2. Under enhver omstendighet skal de behandles humanitært, og de skal – så lenge det overhodet er praktisk mulig, og med minst mulig forsinkelse – få slik medisinsk pleie og slikt tilsyn som deres tilstand krever. De skal ikke bli utsatt for noen form for forskjellsbehandling basert på annet enn medisinske indikasjoner.

Spørsmål

- A. Sammenliknet med artikkel 3 i den fjerde Genèvekonvensjonen (presentert i øvelse 1), hvilken utvikling av rettigheter for skadde inneholder denne artikkelen?
- B. Hvilke forskjeller – hvis noen – finnes i legers ansvar overfor syke mennesker (så lenge de er ikke-stridende) i krigs- og fredstid?

Kurs 5: "Peace-through-Health" i voldelig konflikt

Øvelse 4: Protokoll II

Artikkel 9:

1. Sanitetspersonell og religiøst personell skal respekteres og beskyttes og skal gis all mulig bistand til å utføre sine plikter. De skal ikke tvinges til å utføre oppgaver som ikke er i samsvar med deres humanitære oppdrag.

Spørsmål

- A. Hvorfor tror du det er nødvendig å utvikle spesiell beskyttelse for helsepersonell i den internasjonale humanitære lovgivningen? Diskuter.

- B. Hvilke oppgaver tror du helsepersonell kunne blitt "tvunget til å utføre" som ikke er "i samsvar med deres humanitære oppdrag"?